

V to letné ráno na stále modrej oblohe zavisla hrozba. Maskoval ju trbleť slnka rozprášený po strmých svahoch, po vysokohorských pastvinách posiatych kvetmi, keď prenikavým, takmer oslepujúcim zábleskom trasľavo objal skaliská a bralá.

Starého svišťa vztyčeného na zadných labách vyburcoval letiaci tieň a vydal dlhý ostrý hvizd, signál bezprostredne hroziaceho nebezpečenstva. Jeho kolónia, živiaca sa biednou trávou, sa vzápätí rozprchla, svište uháňali do podzemných chodieb, no orol už padal z výšky ťažký ako skala. V poslednej chvíli tesne nad zemou, obrovský, tmavý, s rozprestretými krídlami, zmenil smer a vyhol sa nárazu. Vynechal dospelé rýchle zvieratá a vybral si mláďa na neistých nôžkach. Stačilo mu doňho zaťat pazúry a niekoľkými mávnutiami krídel sa vzniesol do výšky. Tam hore na štíte sa dožadovali mäsa dve vyhladnuté orlícata.

„Videl si?“

Starec sa obrátil k vnukovi, ktorý ostal stáť s otvorenými ústami. Jeho tváričku, zvyčajne vždy naladenú na smiech, stiahol úľak.

„Myslíš, že ho to bude bolieť?“

„Nie. Už je určite mŕtvy. Zákon prírody.“

„Je zlá?“

„To nie. Ale niekedy tvrdá. A je to veľká pani. Čo myslíš, prečo existuje poľovačka?“

Ukázal hlavou na svoju pušku, potom bradou na chlapcovu, maličkú napodobeninu z dreva – dostal ju pred dvoma mesiacmi na ôsme narodeniny a hrdo si ju niesol. César poznal Sebastiánovu precitlivosť a nechcel ho zavádzať. Chlapec už vyrástol z rozprávok...

Malý nesúhlasne potriasol hlavou.

„Ale guľka zabije naraz! Bez trápenia!“

„Smrť je smrť, nezabudni. Netreba ju prikrášľovať.“

Kráčal ďalej a čoskoro za sebou počul kroky chlapca. Stúpali mlčky, predchnutí vznešeným pokojom hôr. Asi pred hodinou vyšli z borovicového a smrekovcového lesa a po čoraz strmšom chodníku už zdolávali severné úbočie horského masívu. Svahy porastené hustou trávou a modrým horcom, alpskými bodliakmi a modravofialkastými soldanelkami pripomínali rozvírenú Mliečnu cestu. Nad všetkým sa z čoraz redšej trávy vynárali skaliská a fialové škvrny mydlice miestami ustupovali zriedkavým žltým drobným kvetom paliny.

Z divých egrešov vyrazil krdeľ hlucháňov a vzlietol v chuchvalci. Starec ich nechal odletieť, nevyzeral, že by chcel namieriť zbraň, uspokojil sa s rátaním...

Krása prírody mu dovolila zabudnúť na starosť, čo naňho znova doľahla, keď uprostred chodníčka zazrel známou stopu. Znehybnel a kývol chlapcovi, aby prišiel bližšie.

„Pozri sa. Takáto stopa s prstami od seba, to veru nie je vlk.“

Chlapec pozrel na starého otca s otázkou v očiach.

„To je určite Šelma.“

Hviezdicovitý odtláčok bol na zemi akoby vyrytý, ako výstraha. Ostatné asi slnko premenilo na prach, ale tento, chránený tieňom balvana, vydržal neporušený, široký ako roztvorená dlaň.

Starý muž v podpore prezerol okolie a rozoznal ešte jednu stopu, napoly skrytú v trávnom briežku.

Ustarostene si zamrmľal popod nos: „Zobrala to po hrebeni. Budeme ju stopovať a pri troche šťastia...“

„Starký, ty ju chceš zastreliť?“

„Zahrdúsila mi tri ovce, tri, a v jednom týždni! Ak ju nechám vyčínať, skapeme od hladu my. Pravdaže, zabijem ju!“

S bolestnou grimasou vstal, vyhrabal z vrečka nábojnicu a rýchlym pohybom ju vložil do hlavne starej mauzerovky.

„Asi sa pred horúčavou skryla niekde tam hore. Teraz musíš byť ticho ako myška.“

Chlapec mlčky prikývol. Prešiel ním záchvev hrôzy spojený so skrytým vzrušením. Starý otec sa nikdy nerozčuľoval pre nič za nič, ale Šelma napáda stádo. Musí zahynúť.

Kráčali ešte asi hodinu, potom dosiahli sedlo, ktoré pretínalo líniu hrebeňa. Slnko pálilo, ale im to hralo do nôty, keď chceli vyplašiť zviera – teraz pravdepodobne spí v nejakej štrbine medzi skalami či v chladnej jaskyni. Kam len oko dovidelo, všade zasnežené štíty, závrtné priepasti, špicaté kamenné vrcholce odolávajúce zemskej príťažlivosti, sivé plochy rozoklané eróziou. Panovalo bezvetrie. Dravé vtáky zmizli na poludňajšej oblohe.

Chlapec a chlap zastali v tieni pri hrbce žulových balvanov, čo bol orientačný bod. Starec to využil a dal Sebastiánovi piť – čakal ich ešte dlhý deň a v tých výškach vody nebolo. Sám sa uspokojil s plným pohárom pálenky z paliny, ktorá mu rozprúdila krv. Chvíľu si vydýchli a znova sa vydali na cestu. Serpentiný skrývali v zákrutách zradné miesta, ale César poznal hory tak dobre, že by ich mohol prejsť aj so zaviazanými očami. Chlapec, odkedy sa naučil chodiť, poskakoval po chodníčkoch alpských lúk a naučil sa na nich pohybovať ako mladý kozorožec. Už nejaký čas mu César dovolil chodiť samému pod podmienkou, že bude presne dodržiavať pravidlá – nebude ložiť po kamennom ostrí hrebeňa a vráti sa pred zotmením.

Sebastiána začal znovu mučiť smäd. V sedle sa napil, no voda len oživila smäd, neuhasila ho. Prehĺtanie mu spôsobovalo čoraz väčšiu námahu. Navyše videl na Césarovom chrbte z plecniaka na boku vykúkať čutoru, čím sa jeho muky ešte znásobili, ale neodvážil sa ho zastaviť, aby nevypadli z rytmu. Starec napredoval nenáhľivo, ale pravidelným krokom. Chlapec zvieral päsť, len aby sa mu vyrovnal, bolestivo napínal svaly a cupotal rýchlejšie, myšlienky mu ubiehali k Šelme, no nevedel sa rozhodnúť, či si želá, aby ju vystopovali, alebo, naopak, aby im unikla.

Zrazu sa povetrím ozvalo ohlušujúce dunenie, také silné, až sa chlapcovi zdalo, že zacítil závan. V skalách, prinajmenej na päťdesiat metrov od nich, podskočil kamzík so zakrvácanou hruďou. Akoby sa na svahu zatackal, potom ho vtiahlo prázdno. Telo kamzíka klesalo, narazilo na útes, nadskočilo a padalo popri kamennej stene do priepasti. Nekonečný mlkvy pád bol strašnejší ako výkrik.

Sebastián sa premáhal, aby nezavzlykal. Starý muž sa však nerozpakoval a zúriivo hrešil, zrakom pátral po pytliakoch.

„Banda lotrovská! Zabiť laň uprostred leta!“

Zvyšok kamzičieho stáda unikol zo skalnatej úžľabiny – zvieratá tam ešte chvíľu predtým prežúvali v tieni – a rozprchol sa. Samice zúfalo popohnali mláďatá a zvieratá sa bleskovo stratili v skalnatom teréne. Všetky, okrem jedného, jeho krehká silueta sa nad skalným previsom tak triasla, že to bolo vidieť aj na diaľku.

„Starký, kozliatko! Pozri!“

Osirelé kamziča nemohlo mať viac ako dva mesiace. Stálo na skalnatom výbežku, z ktorého spadla jeho matka, a nevedelo, čo má bez nej robiť. Zúfalo zamečalo. César sa dal do kroku sledovaný Sebastiánom – ten celkom zabudol na smäd a únavu. Keď prišli k previsu presne nad kamzičatom, ktoré stále bľáčalo, César zhodnotil vzdialenosť, ktorá ich delila. Ku skalisku mali dobrých dvadsať metrov a svah bol veľmi príkry, nemohli riskovať. No ak tam mláďa nechajú, neprežije. Iba trhol plecom, dal dolu batoh a rýchlo ho vytriasol. Do prachu vypadli desiata, nôž, čakan a dlhé lano, ktoré si brával vždy, keď sa vyberal k sedliskám. Odopol z ruksaka poľnú fľašu, Sebastiánovi naznačil, aby podišiel bližšie, a ukázal na lano.

„Teraz ma, chlapče, pozorne počúvaj. To kozľa tam nemôžeme nechať, zahynulo by. Nemáme na výber a treba konať rýchlo. Spustím ťa na lane dolu na skalú, vložíš kozľa do batoha, navlečieš si ho na chrbát a ja ťa vytiahnem hore. Dokážeš to?“

Rokmi ošľahanú tvár starého muža stiahlo znepokojenie, ale čierne oči hľadeli na dieťa s láskou, priamo. Sebastián pritakal, no so stiahnutým hrdlom, a iba zdvihol ruky, aby ho starec mohol priviazať o lano.

César mu zavesil ruksak na hrud', čo najviac stiahol popruhy, popod pazuchy mu pretiahol lano a uviazal ho, dbal, aby bolo dosť voľné a neobmedzovalo chlapca v pohybe. Znova odhadoval vzdialenosť, potom sa postavil za zemitý kopček, aby sa mal o čo zaprieť, keby ho začali opúšťať sily. Lano si upevnil o opasok, zvyšok si omotal na predlaktie. Všetko je nachystané. Napľul si do dlaní,

prudko si ich pošúchal, potom uchopil lano. Pevne sa zaprel do zeme, zhlboka vydýchol a dal chlapcovi znamenie.

Sebastián sa s obavou priblížil k okraju skaly, dýchal prerývane. Aby si dodal odvalu a nevnímal priepasť, čo sa mu otvárala pod nohami, donútil sa pozorovať kamzičie mláďa – žalostný blákot mu trhal srdce. Dostal taký závrat, až sa s ním zatočil svet! Kozľa vystavené na úzkej skalnatej rímse mu pripadalo maličké. Viditeľne sa triaslo, či od mečania, či zo strachu, no každú chvíľu sa mohlo zrútiť. To u Sebastiána rozhodlo, už nerozmýšľal, pevne chytil lano, zakvačil sa naň z celej sily a začal sa spúšťať do prázdna, nohami sa posúvajúc po kolmej stene. Uvoľnené skaly a úlomky dopadali okolo kozliatka, no ako zázrakom ho nič nezasiahlo. Potom bez výstrahy kolmá stena ustúpila, lano sa prudko naplo, až tak, že Sebastiánovi vyrazilo dych. Cítil, ako sa prepadáva, ale skôr, než sa ho zmocnil strach, hojdal sa vo vzduchu podobný bábke na špagátoch.

Nad ním zadunel hlas starého otca: „Keď budeš dolu a dáš kozľa do batoha, trhni poriadne lanom, vytiahnem ťa. Nič sa neboj, dobre ťa držím.“

Sebastián radšej neodpovedal, aby kamzička ešte väčšmi nevyľakal. Kamzíček zdvihol ňufáčik, ale pre hrôzu v očiach akoby nič nevidel. Bečanie prešlo do tenučkého kvílenia – ktovie či nevolá matku, zauvažoval chlapec.

Lano s chlapcom trhavo klesalo, no zrazu ho čosi – prudký pohyb alebo prekážka – silno rozhojdalo. César znehybnel, kým sa neustálilo. Potom opäť spúšťal ďalej. Chlapec nemohol robiť nič, starký ho spúšťal meter po metri.

Sebastián sa dostal na úroveň skalnej rímasy, bola od neho asi na dva metre. Rozhojdal sa najprv nohami, potom celým telom, kým sa mu nohy nedotkli skaly. Rozohnal sa rukami, zachytil konár suchého svíba a podarilo sa mu dostúpiť na skalú. Kozľa uskočilo, tým skokom veru mohlo spadnúť do priepasti. Sebastián sa pevne postavil, trochu sa k nemu naklonil a vopchal mu voľnú ruku pod teplé bruško s prekvapujúco mäkučkou srstou.

„Poď, maličký, ja ti neublížim...“

Pod jeho prstami kamzíčkovi srdce bilo ako zvon, srst' zvlhla potom. Sebastián ho podobral rukou a bez námahy zdvihol, potom pomaly rozťahol otvor v ruksaku. Kamzíča prestalo mečať, telo mu náhle oťaželo, akoby pochopilo, že jeho jediná nádej na záchranu spočíva v poslušnosti. Sebastiánovi sa podarilo vložiť ho do plátenného batoha a zatiahol otvor, aby sa kamzíča nepokúsilo o útek.

Potom pomykal za lano a polohlasne dodal: „Uvidíš, ako teraz

vyletíme, potom už budeš zachránený. Neboj sa, César je silný ako obor.“

Pocítil, ako sa pomaly začína vznášať, vnímal obrovskú námahu starého otca, ale odohnal obavy, slepo mu dôveroval. Opatrne otočil hlavu k otvoru plecniaka a privoňal si ku kamzíčkovej srsti. Vychádzalo z nej teplo, vôňa pižma a suchej trávy.

Chlapec hladkal kamzíča po ňufáku a César zatiaľ vytiahol ploskačku a dal si dva poriadne dúšky pálenky. Alkohol sa mu vliadol do žíl ako vlna, utíšil chvenie. Tentoraz mal skutočne strach, ani nie tak o seba a svoje staré srdce, ale o vnuka. Chystal sa obsah ploskačky dopiť, no pocítil na sebe skúmový pohľad. Strčil fľaštičku do vrečka s hundraním, ktorým odháňal zlú náladu, aby odpútal chlapcovu pozornosť.

„Vybrali sme sa uloviť zviera, ktoré nám strháva ovce, a vraciame sa s kozlaťom, to mi je pekná robota!“

Vedel, že Sebastiánovi sa nepáči, keď pije. Obyčajne vyčkal do večera, keď oddychoval, a vyhýbal sa fľaške v horách, najmä keď boli spolu.

„Tak ideme nazad?“

„Áno, vrátíme sa na salaš. Ale najprv si dačo zajeme.“

„A on? Treba mu dať nejaké meno.“

„Mohol by si ho volať Čertovské šťastie!“

„Ale, to je škaredé! Teraz je sirota, musíme mu dať riadne meno...“

Starcovi vo chvíli potemnela tvár.

Sebastián tomu nevenoval pozornosť, zamestnávalo ho vymýšľanie mien: „Šťastenko, Zázrak, Mojko... A čo keby som mu hovoril Žiaran? Alebo Blesk?“

Salaš je ďaleko, taká dobrá hodina chôdze. Vrátili sa do sedla a zostupovali po vysokohorských pasienkoch, urýchľujúc si zostup príkrymi skratkami. Starcovi od únavy oťaželi nohy, zapieral sa do palice silnejšie, ako mal vo zvyku. Bol namrzený, že musel nechať tak prenasledovanie, no utešoval sa, že kým by Šelmu vystupovali, mohlo by to trvať aj celý deň. Veru, už starne, cíti to v kostiach a znepokojovalo ho to, lebo pár rokov by ešte mal vydržať, kým chlapec dorastie. Angelina nad ním bdela, ale neprichádzalo do

úvahy, aby sa obetovala, to rozhodne nechcel. Aj ju si vzal k sebe ako dieťa a teraz, keď už bola v rokoch, že by mohla chodiť na tancovačky a snívať o prvých láskach, vypukla vojna. Časy sú tvrdé, veľmi tvrdé, a ešte k tomu by si mala vziať na starosť chlapca, ktorý nebol jej, i keď ho brala ako svojho malého brata.

Sebastián, netušiac, aké myšlienky sa prehánajú starému otcovi hlavou, radostne poskakoval po ceste, no dával pritom pozor na kamzíča zvinuté do kľbka v starcovom batohu. César si zaumienil, že sa s chlapcom čoskoro porozpráva. Neskôr, keď sa skončí tá prekliata vojna...

Posledný kilometer cesty viedol pomedzi smrekovce a borovice v príjemnom polotieni. Nakoniec vyšli na čistinku nad rozľahlou úžľabinou vysokohorských lúk. Na kopci pod bridlicovou strechou čupela koliba. Rozložitá, sivá, s dvoma úzkymi otvormi budila dojem samoty a odolnosti. Celé okolie s miernymi svahmi a hustou trávou bolo ideálne na vysokohorský pasienok, dosť veľký na to, aby uživil stádo počas letnej pastvy. Stádo sa roztiahlo smerom na západ, tam, kde sa páslo zvyčajne, a všetko vyzeralo byť v poriadku. Césarovi sa stačilo raz pozrieť a s úľavou si vydýchol.

Keď došli k ovciam, ku ktorým sa pritískali jahnenca, opatrne vyslobodil kamzíča z plecniaka. Pohladkal ho po šiji a upokojoval ho: „Nájdeme ti novú mamu, uvidíš.“

Pobral sa rovno k osamelej ovci ležiacej kúsok obďaleč a postrčil kamzíča k nej.

Sebastián sa ho potichu opýtal: „Prečo si vybral tú? Vyzerá chorá.“

„Vrhla mŕtve jahňa. Uvidíme, či prijme cudzie mláďa. Keď bahnica príde o mladé, je schopná zachovať sa najhoršie, ale aj najlepšie. Tvoje Čertovské šťastie ho bude potrebovať navyše, veru tak.“

„Nevolá sa Čertovské šťastie!“

„Zavri zobák a pozeraj.“

Kamzíča sa váhavo blížilo k ovci vábené pachom mlieka. Ovca mala zdurené, bolestivé mliečne žľazy. Keď sa jej kozľa pritislo

k boku hľadajúc cecky, skúsila ho kopnúť, no potom akoby si to rozmyslela, začala ho aj ona nie veľmi ohľaduplne ovoniávať. Trasúce sa kozľa sa dalo strkať, z hrdla mu vyšlo niečo medzi zamečaním a zakvílením. Obmäkčil macochu jeho žalostný ston? Tak či onak, začala ho dôkladne oblizovať. César si s úľavou vydýchol.

„Keď ho oblizuje, je to dobré znamenie. Je zachránené... aspoň nateraz!“

Hladná sirôtka stále hľadala potravu ovoniavajúc ovci stehná. Nakoniec našla cecok, zavesila sa naň a začala hltavo piť. Ovca ju prestala oblizovať, uvoľnila sa a nechala ju, aby sa nasýtila. Sebastián si sadol na zem a očarene sa díval. César ho pozoroval s boľavým srdcom. Keby mu patrilo tajomstvo radosti, každý deň by z neho dačo odobral, aby obšťastnil tohto chlapca. Nečakané zachvaty smútku, ktoré Sebastián prepádali, ho privádzali do zúfalstva, hoci nič nedával najavo. Postavil sa a ponáťahoval si údy.

„No dobre, už sme stratili dosť času. Idem zavrátiť ovce. Kým sa hore potlíka tá Šelma, nemám pokoja. Povedz Angeline, že sa vrátim neskoro.“

Chlapec vrhol posledný pohľad na kozľa a ovcu, vyskočil a hopkajúc pustil sa po cestičke do dediny.

César si neodpustil ešte poslednú radu: „A pôjdeš chodníčkom priamo okolo Glantières, nie okľukou, jasné?“ zakričal za ním.

Chlapec jeho pokyn odsúhlasil mávnutím ruky, ani sa neobzrel. Hoci sa to nezdalo, aj na malého doľahla únava. César sa za ním díval, kým mu nezmizol z očí, potom sa ťažkým krokom vydal za stádom a zavolať na vedúcu ovcu. Ovca bola zvyknutá poslúchať jednoduché povely a bol spokojný, že stádo sa poslušne pustilo za ňou. Zasa si pripomenul, že si musí zaobstarať psa. Zháňať stádo dokopy, bdieť nad ním bez pomoci mu už padlo zaťažko. So smútkom si spomenul na svojho verného spoločníka, čo uhynul minulú zimu, na bastarda kríženého s pyrenejským ovčiarskym psom, ktorý ho sprevádzal vyše desať rokov.